

เทศน์เช้า วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เรื่องของเรานี้วันวันเซ่งเม็ง วันเซ่งเม็งวันแสดงความกตัญญู การแสดงความกตัญญูมันก็เป็นขงจื้อ ถ้าขงจื้อครอบครัวใหญ่ ครอบครัวใหญ่การแสวงหาอย่างนั้น แต่ถ้าตามหลักพุทธศาสนานี้บุญกุศลนะ ทำบุญกุศล อุทิศส่วนกุศลให้ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ แล้วอุทิศส่วนกุศลจากใจดวงนั้นถึงใจดวงหนึ่ง ใจดวงนั้นจะได้รับหรือไม่ได้รับ เพราะใจไม่มีอายุ อายุของใจไม่มี มันจะคงสภาพอย่างนั้นตลอดไป ถ้าคงสภาพอย่างนั้นตลอดไปมันก็หมุนเวียนไป หมุนเวียนไปของมันตามประสาอำนาจของกรรม

อำนาจของกรรม ถ้าทำให้เราทำตั้งแต่ตอนนี่ เราทำตั้งแต่ปัจจุบันนี่ เราก็ไม่ต้องให้ใครพึ่งพาอาศัยใคร เราไม่ต้องให้ใครทำให้เรานะ เราสามารถทำของเราพอสมควร แล้วเราเก็บสะสมของเราไป เราไปตามประสาของเรา แต่ถ้าเราไม่ได้เก็บสะสมของเราไป เราก็รออำนาจวาสนา แต่ในบุญกุศลนั้นเป็นบุญกุศล โดยอุทิศส่วนกุศลโดยธรรมชาติของมัน ค่อยๆครุบาอาจารย์ที่สิ้นแล้ว เข้าใจกันว่าสิ้นแล้ว เรายังทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ท่าน อุทิศส่วนกุศลให้ท่านเพื่ออะไร? เพื่อย้อนกลับมาหาเรา

ถ้าเราไม่มีที่ยึดหมาย ไม่มีที่ยึดเหนี่ยวว่าควรจะทำบุญกุศลตอนไหน ทำอย่างไร มันไม่มีโอกาสได้ทำ ฉะนั้น เราศรัทธาในครุบาอาจารย์ เราทำเพื่อครุบาอาจารย์ มันก็มีโอกาสศรัทธาได้ทำเพื่อครุบาอาจารย์ แต่ใจดวงนั้นไม่ปรารถนาอย่างนั้น เพราะใจดวงนั้นเต็มแล้ว ย้อนกลับมาปฏิบัติหา ผู้ให้ให้ด้วยความบริสุทธิ์ ผู้รับรับด้วยความบริสุทธิ์ ความบริสุทธิ์ผุดผ่องนั้น กรรมนั้นเกิดด้วยบุญกุศลครบถ้วน ความครบถ้วนอันนั้นมันเกิดบุญกุศล

ถึงว่าอาศัยครุบาอาจารย์ที่สิ้นแล้ว ว่าสิ้นแล้ว แล้วเราทำบุญกุศลของเราไป ท่านรับด้วยความบริสุทธิ์ เห็นไหม ท่านรับด้วยความบริสุทธิ์ ท่านไม่ต้องการสิ่งนั้น แต่สิ่งนั้นกลับได้ผลมหาศาลเลย สิ่งที่ทำให้ผลมหาศาลเพราะอะไร? เพราะมันไม่มีกิเลส ไม่มีการเบียดเบียนสิ่งนั้นเข้า

ไปรองรับสิ่งนั้น เข้าไปสอดแทรกสิ่งนั้น สิ่งนั้นมันเป็นการรับด้วยความบริสุทธิ์ มันเป็นการบริสุทธิ์ผุดผ่อง มันย้อนกลับมาหาเราได้มีคุณค่ามหาศาลมากเลย มีคุณค่ามหาศาลย้อนกลับมาหาเรา เราได้รับสิ่งนั้น เราทำสิ่งนั้นเพื่อใจของเรา

นี่มันเป็นสิ่งที่ว่าปกปิดไว้ในโลกนี้นะ มันเป็นการละเอียดยกก่อนว่าหลักการของศาสนา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแล้วจะไม่ยึดมั่นสิ่งใดๆ เลย การไม่ยึดมั่นสิ่งใดนะ มันเท่ากับไม่มีอะไรเลย โลกนี้ว่างเปล่าไม่มีอะไรเลย หลักการของศาสนาจะว่างเปล่าหรือ? ไม่ใช่ หลักการศาสนาต้องมีการกระทำ แต่กระทำไปเพื่อให้ว่างเปล่าไง เหมือนกับที่ว่าเราปล่อยวางวางเฉย เราปล่อยวางกันแล้ว เราปล่อยวางกันแล้ว

มันปล่อยวางไม่ได้หรอก ในเมื่อกิเลสในหัวใจ กิเลสมันขวางอยู่ในหัวใจมันจะปล่อยวางได้อย่างไร? มันเป็นการพูดของกิเลสว่าปล่อยวางต่างหาก แต่ยังไม่มีการกระทำเลย มันต้องมีการกระทำ พยายามประพฤติปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติแล้วฝึกฝนใจไป ใจสะสมไปสิ่งนั้น ใจเข้าไปรู้สิ่งนั้น แต่เดิมจะมองเห็นสิ่งนั้นไม่มีคุณค่าเลย แต่พอใจเข้าไปสัมผัสเองมันจะเห็นคุณค่าเกิดขึ้นมา ในความเห็นของเราคุณค่าจะเกิดขึ้นมามหาศาลเลย

คุณค่าเกิดขึ้นมหาศาล แล้วมันว่าไม่เห็นมีสิ่งใดเลย มันจะปล่อยวางต่อเมื่อเราประพฤติปฏิบัติเข้าไปตามหลักของความเป็นจริง แล้วมันจะปล่อยวางไว้ตามความเป็นจริงนั้น ถ้าปล่อยวางไว้ตามความเป็นจริงนั้น มันปล่อยเพราะกิเลสมันขาดออกไป กิเลสมันปล่อยมันถึงปล่อยได้ ถ้ากิเลสไม่ปล่อยเราว่าเราปล่อย เห็นไหม เราว่าเราปล่อยวาง เราปล่อยวาง เราปล่อยของเรา เราคิดว่าปล่อย เราคิดว่าปล่อยแต่กิเลสมันไม่เคยปล่อยเลย

มันถึงว่าหลักของศาสนา มันถึงต้องมีมรรคอรุณธรรมเป็นเครื่องดำเนินใจ ถ้ามรรคอรุณธรรมเป็นเครื่องดำเนินมันถึงจะมีหลักการ ถ้ามีหลักการขึ้นมาเราต้องเริ่มพยายามสร้างสม สะสมของเราขึ้นมา ต้องทำความสงบ ให้ใจนี้ใจเหมือนน้ำ น้ำไหลไปตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ จนลงมหาสมุทรไป มันก็ไหลไปตามธรรมชาติของมัน มันให้คุณค่ากับใคร? ให้คุณค่ากับคนที่ทำอะไร โถนา เอน้ำนั้นใช้ประโยชน์นั้น จะได้ประโยชน์นั้น ถ้าคนที่ไม่อยู่กับกระแสน้ำนั้น ไม่ได้ใช้ประโยชน์นั้น น้ำนั้นก็แห้งไป

ใจก็เหมือนกัน ถ้าคนเราไม่มีการคิด ไม่มีการกักไว้ ไม่มีการใช้ประโยชน์จากใจดวงนั้น ใจดวงนั้นก็แห้งไป ใจดวงนี้ไม่มีอายุ เกิดมาตั้งแต่เด็กมันก็มีความต้องการปรารถนาของ

มัน จนโตขนาดไหนก็แล้วแต่ จนแก่เฒ่าขนาดไหน แก่เฒ่าร่างกายเท่านั้นแหละ แต่หัวใจยังปรารถนา หัวใจปรารถนา หัวใจต้องการตลอดเวลา แต่มันฝืนกับร่างกายไปไม่ได้ มันก็เป็นไปอย่างนั้น

น้ำเหมือนกัน น้ำมันก็ไหลไปตามธรรมชาติของมัน มันระเหยไปในอากาศ นั่นเป็นส่วนหนึ่งของมัน แต่กระแสน้ำส่วนใหญ่ก็ต้องไหลไป ไม่มีการกักตวงไว้ ไม่มีการดึงมาใช้ประโยชน์ มันก็ไม่ได้ประโยชน์ หัวใจถ้าไม่ทำสัมมาสมาธิขึ้นมา ไม่ทำใจขึ้นมาให้ตั้งมั่นขึ้นมา มันจะเป็นประโยชน์กับสิ่งใด? น้ำนั้นก็ไหลไปตามธรรมชาติของมัน คนเราที่ไม่สนใจเรื่องศาสนา เขาใช้ชีวิตของเขาไปวันหนึ่งๆ เขาไม่สนใจศาสนา ใจของเขาก็ใช้หมดไปวันหนึ่งๆ เป็นประสาของเขาไปอย่างนั้น แล้วมันก็หมุนเวียนไป

เกิดมาทั้งที มนุษย์สมบัตินี้เป็นอริยทรัพย์ สมบูรณ์ที่สุด อริยสมบัติควรจะใช้ประโยชน์กับเรา ถ้าใช้ประโยชน์กับเราขึ้นมา เรามาทำคุณงามความดี นั่นเป็นคุณงามความดีอย่างหยาบๆ กตัญญูกตเวที เคารพกตัญญูกตเวที มันจะย้อนกลับมาให้คุณประโยชน์กับเรา ให้ราศีเราฟ่องใส ให้มันมีความพอใจของเรา เรามีความพอใจของเรา คนนั้นมีความกตัญญูกตเวที ใจมันก็อ่อนอ่อน เห็นใหม่ ใจมันอ่อน ไม่คิดทำความแค้นกระด้างของมันที่มันจะทำได้

นี่ก็เหมือนกัน ทำบุญกุศล ให้ทานก็เหมือนกัน ฝักใจของมันเข้าไป แล้วเริ่มมีศีลขึ้นมา นี้ปกติของใจ พอมีศีลขึ้นมา มันก็อยากจะหาทางออก คนหาทางออกนะ ถ้าคนหาทางออกได้ คนตั้งใจได้ เห็นใหม่ ศรัทธาเกิดขึ้น ถ้าศรัทธาเกิดขึ้น หัวรถจักรมันจะดึงเราไป ดึงความเพียรของเรา มา ดึงทุกอย่างของเราเริ่มต้นขึ้นมาได้ ถ้าไม่มีความศรัทธาไม่มีความคิดริเริ่ม มันก็เป็นไปในหัวใจอย่างนั้นแหละ หัวใจดวงนั้นอยู่ของมันไปโดยธรรมชาติของมัน ไม่ได้มีอะไรเป็นประโยชน์ขึ้นมาเลย แต่ถ้ามีศรัทธาขึ้นมาจะดึงความเพียรออกมา ดึงให้เรามีความเพียร ดึงให้เราสะสมขึ้นมา นั่นแหละเริ่มจะดึงน้ำนั้นออกมาใช้

ถ้าเราดึงน้ำออกมาใช้ เห็นใหม่ ไม่ปล่อยน้ำ กาลเวลามันหมุนไปตามธรรมชาติของมัน แล้วใจดวงนี้ก็เหมือนน้ำนั้น ไม่มีอายุมันก็ไหลไปตามสภาพของมัน แล้วก็เวียนตายเวียนเกิดโดยไม่ได้ใช้ขึ้นมา ทั้งๆ ที่เกิดเป็นมนุษย์สมบัติแล้วพบพุทธศาสนาด้วย เกิดเป็นมนุษย์สมบัติ พบพุทธศาสนา ศาสนาสอนเรื่องอะไร? สอนเรื่องความทุกข์นะ ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง

ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ต้องสัมผัส ความสัมผัสทุกข์อันนั้น เข้าใจความทุกข์อันนั้น แล้วเอาความทุกข์นั้นมาวิเคราะห์วิจัยไป

ทุกข์นี้เกิดขึ้นเพราะเหตุอะไร? ในอริยสัจ ใจนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ ทุกข์เกิดขึ้นมาจากตัณหาความทะยานอยาก ความที่ว่าการผลักไส การปฏิเสธสิ่งที่เกิดขึ้นในความเป็นจริงของมัน สิ่งนี้เกิดขึ้นตามความเป็นจริงของมัน แล้วแต่อำนาจวาสนาของคนเรา ถ้าคนเราสร้างบุญกุศลมา การประพฤติปฏิบัติมันจะง่ายขึ้น มันจะมีโอกาสมากกว่าเขา คนที่ไม่ประพฤติปฏิบัติ มันไม่มีโอกาสสำหรับตัวเองเลยนะ ตัวเองไม่ให้โอกาสตัวเอง ถ้าตัวเองไม่ศรัทธา ตัวเองไม่เชื่อมั่น ตัวเองไม่ทำอะไร มันไม่ให้โอกาสตัวเอง

เราเองเรายังไม่ให้โอกาสเราเลย แล้วโอกาสจากอำนาจของบุญกุศลจะให้เราตรงไหน? เพราะอะไร? เพราะเราไม่ได้สะสมของเรา มา ถ้าเราสะสมของเรา เราจะมีคามตั้งใจ มีความละเอียด มีความพอใจ มีความต้องการที่จะประพฤติปฏิบัติ มีความต้องการที่จะเอาเราพ้นออกไป เราจะเห็นคุณค่าสิ่งนี้มาก จะเห็นคุณค่าของโลก เรื่องปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย จะวางสิ่งนั้นไว้ตามธรรมชาติของมัน จะวางไว้ อาศัยเขาเฉยๆ อาศัยเพื่อดำรงชีวิตไป อาศัยเพื่อจะได้ให้ร่างกายให้เราได้ประพฤติปฏิบัติ ให้เราได้เจาะจงเข้ามาหาโอกาสให้เราได้ใช้น้ำนี้ ได้ใช้หัวใจอันนี้ให้เป็นประโยชน์ขึ้นมา

ถ้าได้ใช้ประโยชน์ขึ้นมา นี้ย้อนกลับมา ย้อนกลับมาภายในมันก็เป็น การประพฤติปฏิบัติ เพราะมีศรัทธาขึ้นมา พอมีศรัทธาขึ้นมา ความเพียรเกิดขึ้น เห็นใหม่ มรรคเกิดขึ้น สาระแก่นสาร จะเกิดขึ้นจากตรงนี้ไง ฝ่ายเหตุ ธรรมฝ่ายเหตุ ถ้าเกิดธรรมฝ่ายเหตุ ธรรมฝ่ายผลจะเกิดขึ้น เกิดมรรคอริยสัจจิ่ง การดำรงชอบ ความเพียรชอบ การงานชอบ

ความประพฤติชอบย้อนกลับมา เริ่มสะสมขึ้นมา ดึงน้ำออกมาให้ได้ สร้างน้ำออกมาให้ได้ ไม่ใช่ให้มันไหลไปตามธรรมชาติของมัน ไหลไปตามอำนาจของกรรม ไหลไปตามอำนาจของวิญญูะ ไหลไปตามอำนาจของธรรมชาติของใจนั้น ไหลไปอยู่อย่างนั้น ย้อนกลับมาเราสร้างสมขึ้นมาจนกว่าเอาน้ำนั้นมาใช้ประโยชน์ จนสร้างสมมรรคผลขึ้นมา ดอก ผล การทำไรไถนา เกิดมรรคผลขึ้นมา เกิดจากการกระทำของเรา

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเราพยายามสะสมขึ้นมา เราทำของเราขึ้นมา มันจะเกิดมรรคผลขึ้นมา เกิดความเห็นถูกต้องขึ้นมา เกิดความปล่อยวางขึ้นมา มันปล่อยวางตามความเป็นจริง ถ้า

มันปล่อยตามความเป็นจริง นั่นแหละมันจะได้ผลของมันอย่างนั้น นี่ทำให้ใจดวงนี้ที่ว่าไม่มีเวล่ำเวลา เห็นไหม ไม่มีเวล่ำเวลา ไม่มีอายุขัย มันจะมีอายุขัยของมันขึ้นมา อย่างเริ่มต้นขึ้นมาอีก ๗ ชาติเท่านั้น ถ้าเริ่มต้นเหยียบขึ้นฝั่งแล้วนี่ อีก ๗ ชาติ ไม่ใช่สืบต่อจนไม่มีเวล่ำเวลา ไม่มีต้นไม่มีปลาย จะต้องหมุนไปอย่างนั้นตลอดไป

ตลอดไป เห็นไหม ใจนี้ไม่เคยตาย มันเข้าถึงนิพพาน นิพพานถ้าถึงสิ้นสุดแล้วก็ไม่มีบุปผา อยู่น้อยนั้นคงที่ตลอดไป ความคงที่ คงที่แบบไม่มี ถ้าคงที่นี้เป็นอรรถาเกิดขึ้น ต้องทำลายอรรถา โลกนี้ว่าง โลกนี้ว่างหมดเลย

“โมฆราช โลกนี้ว่าง เธอต้องย้อนกลับมาถอนความเห็นความว่างอันนั้น”

นั่นแหละโลกนี้ว่าง โลกนี้ว่าง สิ่งต่างๆ สรรพสิ่งนี้ว่างหมด แต่อัตตานุกฏิจุเกิดขึ้นจากหัวใจ ต้องถอนตัวนี้ออกมา มันถึงคงที่ คงที่แบบไม่มี คงที่แบบว่างเปล่า คงที่แบบนั้นไป มันถึงเข้ากับเรื่องของหัวใจที่ไม่เคยเกิดไม่เคยตาย เห็นไหม จากที่ว่านับไม่ได้ อย่างเริ่มต้นนับได้ก็อีก ๗ ชาติ อย่างมากต้องเกิดอีก ๗ ชาติ นับต้นนับปลายได้แล้ว นับต้นนับปลายได้แล้วพยายามประพฤติปฏิบัติไป

นี่เหลือ ๗ ชาติ เหลือน้อยๆ จนเหลือชาติปัจจุบันนี้จะเอาให้ได้หรือไม่ได้ ถ้าชาติปัจจุบันนี้เอาไม่ได้ เกิดอนาคามีมันก็ต้องหมุนต้องตายไป ต้องสุกไปข้างหน้า ชาติปัจจุบันนี้สุกไปข้างหน้าอย่างเดียว ถ้าทำลายปัจจุบันนี้ นั่นแหละนับสิ้นสุดอายุขัยตั้งแต่ต้นนับไม่ได้ตั้งแต่ต้นนี้ จากเรื่องการเกิดการตาย ไม่มีอายุขัยของใจที่มันหมุนไป กับนับไม่ได้จากการที่มันหมดสิ้นพลังงานที่มันจะสืบต่อ เป็นพลังงานของมันในตัวมันเอง แต่ไม่มีพลังงานสืบต่อ ไม่มีพลังงานเกาะเกี่ยวไปกับข้างนอก

นั่นแหละเรื่องของใจมหัศจรรย์มาก แต่พวกเราไม่เห็นใจของเรา เราไม่เห็นใจของเรา เราทำใจของเราไม่ได้ อาศัยประเพณีนิยมอยู่ไปๆ วัฒนธรรมประเพณีคินะ เป็นเครื่องร้อยรัดให้สังคมนี้เป็นสิ่งที่สวยงาม สังคมที่สวยงาม ถ้าเราคิดในสังคมนั้นมันก็คิดที่เปลือกนั้น คิดที่ปัจจัยนั้น ถ้าเราทะลุสังคมนั้นเข้าไป สังคมนั้นพูดถึงความหมายเพื่ออะไร? ย้อนกลับมาสังคมนั้นก็เพื่อความสงบสุขของใจ

ความสงบสุขของใจ ใจมีความเห็นอย่างนั้น ใจสงบสุข ใจจะเป็นไป ถ้าใจเป็นไปมันก็เป็นความเห็นของเรา ความเป็นไปของสังขม ความเป็นไปของใจ ความเห็นของเราถูกต้อง ความเห็นของเราปล่อยวางเข้ามาตามหลักความจริง จะปล่อยวางสิ่งต่างๆ เข้ามาทั้งหมด ถึงที่สุดแล้วมันก็เป็นเอาว่าใจนี้พ้นออกไปจากกิเลส ใจนี้พ้นออกจากกิเลส ในศาสนาเราสอนขนาดนั้น ในเป้าหมายของชาวพุทธเรา ชาวพุทธเรามีเป้าหมายเพื่อถึงที่นั่น ถ้ามันไม่มีเป้าหมาย ชาตินี้ทำไม่ได้ก็ต้องหวังพึ่งต่อไป พึ่งบุญกุศลนี้แหละ พึ่งอะไรไม่ได้พึ่งบุญกุศลไปก่อน พึ่งบุญกุศลได้จนพึ่งตัวเองได้ เห็นไหม ข้ามพ้นซึ่งบุญและบาป

นี่บุญกุศลก็ทำให้เราติดข้อง เทวดาในสวรรค์ ในพรหมนั้นก็ทำให้เราเกิดตายในวัฏฏะมันเป็นวัฏฏะอันหนึ่งที่ทำให้เราไปตกอยู่ตรงนั้น ถ้าเราทำของเราถึงที่สุดแล้วไม่ต้องอาศัยสิ่งนั้นพ้นไป รู้จักความเป็นจริง รู้จักหัวใจ รู้จักความเป็นจริงแล้วปล่อยวางสิ่งนั้นไว้ตามความเป็นจริง

จริงของเขา นรก สวรรค์ก็มีจริงของเขา ใจเราก็จริงของใจเรา กรรมก็จริงของกรรม แต่ถ้ายังมีสสารอยู่ ยังมีสิ่งที่กระทบกระเทือนอยู่...ยังถึงได้ หมดสิ้นถึงซึ่งขันธนิพพานแล้วขั้นนี้ก็ไม่ มี หลุดออกไปแล้วจบสิ้นกัน นั่นแหละพ้นออกไป สรรพสิ่งทุกอย่างกลับไปอยู่สภาพเดิมของเขาทั้งหมด กลับไปเป็นความจริงของเขาทั้งหมด โลกก็เป็นโลกของความเป็นจริง วัฏฏะก็เป็นวัฏฏะความเป็นจริง ใจนั้นก็จริงที่ว่าจริงประเสริฐ จริงที่ไม่ต้องกลับมาหมุนมาตายมาเกิดอีก เอวัง